

“Turizm sohasi milliy iqtisodiyotning muhim drayveri”

Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya maqolalari to‘plami

(2023 yil 25-noyabr)

Samarqand - 2023

O‘zbekiston Respublikasi Oliv ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi

Navoiy viloyati hokimligi

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti

Turizmni rivojlantirish instituti

Qozon Federal universiteti

Qolmiq davlat universiteti

Xalqaro turizm va mehmondo‘stlik universiteti

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

“TURIZM” KAFEDRASI

“TURIZM SOHASI MILLIY IQTISODIYOTNING MUHIM DRAYVERI”

mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya

MATERIALLARI

Konferensiya, O‘zbekiston Respublikasi Perezidentining 2023 yil 26 apreldagi “Respublikaning turizm salohiyatini jadal rivojlantirish hamda mahalliy va xorijiy turistlar sonini yanada oshirishga doir qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi PQ-135 sonli Qarori ijrosi yuzasidan o‘tkazildi

(2023 yil 25 noyabr)

SAMARQAND – 2023

Turizm sohasi milliy iqtisodiyotning muhim drayveri. / 2023 yil 25-noyabr. Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari. Samarqand, SamISI, 2023. – 627 bet.

To‘plovchi va nashrga tayyorlovchilar:
S.A.Abduhamidov – kafedra mudiri, dotsent
G.R.Tursunova – kafedra dotsenti v.b.

Nashr uchun mas’ullar:
I.S.Tuxliyev – kafedra professori, i.f.d.
Z.O.Raximov – kafedra dotsenti, i.f.n.
R.S.Amriddinova – kafedra dotsenti, i.f.n.
R.Hayitboyev – kafedra dotsenti v.b.
S.X.Maxmudov – kafedra dotsenti v.b.

Ilmiy-amaliy konferensiya materiallarida turizm sohasini milliy iqtisodiyotning muhim drayveri sifatida rivojlantirishning nazariy-metodologik masalalari, O‘zbekistonda ichki va kiruvchi turizmni barqaror rivojlantirish sur’atlari va kadrlar tayyorlash siyosati, Yangi O‘zbekistonda raqamli texnologiyalarni qo‘llash orqali turizm xizmatlarining raqobatbardoshligini oshirish, Navoiy viloyatida turizm sohasini yanada rivojlantirishda tarixiy, madaniy va ma’naviy merosidan oqilona foydalanish hamda Navoiy viloyatiga tashrif buyuruvchi turistlar oqimini ko‘paytirishning yangi yo‘nalishlari bo‘yicha ilmiy-nazariy va amaliy tavsiyalarga boy maqolalar o‘rin olgan.

Professor-o‘qituvchilar, talabalar, magistrlar, tadqiqotchilar va soha mutaxassislariga mo‘ljallangan.

Maqolalar mualliflar tahririda bosilmoqda. Ularda keltirilgan raqamlar, faktlar, xulosa va tavsiyalarga mualliflar mas’ul. Ularning ayrim fikrlari tashkiliy guruh qarashlariga to‘g‘ri kelmasligi mumkin.

© Samarqand iqtisodiyot va servis instituti, 2023

o‘rtasida raqobat kuchli bo‘ladi va turli xil turistik markazlar ochiladi va muommolar hal qilish yanada osonlashadi.

Foydanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. https://mover.uz/video/tag/shavkat%20mirziyoyev?page=11
2. https://lex.uz/ru/docs/6456786
3. https://handicraftman.uz/navoiy-viloyati-nurota-tumani-chashma-hunarmandchilikka-komaklashish-markazining-ochilish-marosimi-otkazildi/
4. https://worldmediaorganization.com/articles/01.html
5. https://minzifatravel.com/destinations-blog/interests-for-tourists-in-navoi-region

NAVOIY VILOYATI TURIZMINI RIVOJLANTIRISHNING KELAJAK ISTIQBOLLARI

Abdurasulov Sh.E. – SamISI, «Turizm» kafedrasi assistenti,
Saidqulova Sh. Sh. - SamISI talabasi

Anotatsiya: Bugungi kunda turizm sohasi iqtisodiyotni rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etishini va u XXI asr jahon xo‘jaligining ustuvor tarmoqlaridan biri ekanligini alohida ta’kidlash lozim. Ushbu maqolada mamlakatimiz hamda Navoiy viloyatida uning tabiiy resurslari orqali hududning turistik imkoniyatlari va xorijiy turistlarni qiziqtiradigan va o‘ziga jalb etadigan jozibador brend na’munalarini ko‘rsatish yo‘llari hamda viloyatda turizmni rivojlantirishning kelajak istiqbollari batafsil yoritilgan.

Kalit so‘zlar: Turizm, tabiiy resurslar, turizm infrastrukturasi, investitsiya, viza.

Mamlakatimizda turizm sohasini strategik tarmoqlardan biri sifatida rivojlantirish bo‘yicha kompleks chora-tadbirlar bosqichma-bosqich amalga oshirilmoqda. Shuningdek, hududlarni barqaror ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning eng muhim omillaridan biri sifatida ichki turizmni jadal rivojlantirish, sayyohlarni mamlakatimizning madaniy-tarixiy merosi hamda tabiiy boyliklari, sayyohlarni o‘z jozibasi bilan o‘ziga chorlovchi hududiy brendlar bilan tanishtirish, uning asosi sifatida viza rejimining liberallashtirilishi, chet el fuqarolarini ro‘yxatga olish tartibining soddalashtirilishi, turizm tarmog‘ini rivojlantirish uchun imtiyoz va preferensiyalar berilishi milliy turizm salohiyatini ichki va tashqi bozorlarda samarali targ‘ib qilish imkonini beradi.

Ammo, o‘tkazilgan dastlabki tahlillar turizm tarmog‘ini tartibga soluvchi normativ-huquqiy asosning mukammal emasligini, alohida turizm xizmatlarini ko‘rsatish qoidalarining, shuningdek, rivojlangan dunyo ahlining mamlakatimiz tabiatining o‘ziga xosligi, ko‘plab hududlarda bahavo turistik ob'yektlar mavjudligi to‘g‘risida, qolaversa, o‘z jozibasi bilan o‘ziga chorlovchi hududiy brendlar to‘g‘risida ma’lumotlar mavjud emasligini ko‘rsatmoqda.

Shuning uchun ham turizm resurslarining asosi sanalgan dunyo xilma-xilligini namoyish qiluvchi turizm predmetlari faqatgina reklama, targ‘ibot orqaligina xalqaro turizm ixlosmandlarini o‘z domiga tortishi mumkin. O‘z navbatida ta’kidlash joizki, turizm sohasining kirib kelishi va uning rivojlanishi dunyoning har qanday mamlakatiga ham nasib qilavermaydi, chunki mazkur sohaga bo‘lgan turizm mahsulotlari bozoridagi unga bo‘lgan talab to‘g‘ridan-to‘g‘ri iqtisodiy ehtiyojlar bilan emas, balki ijtimoiy ehtiyojlar bilan belgilanadi. Ijtimoiy ehtiyojlar ichida ziyoratga, rekreatsiyaga bo‘lgan ehtiyoj inson ruhiyatida uy-joyga bo‘lgan ehtiyojdan ham ko‘ra 3 marta ko‘proqdir. Mamlakatimizda mazkur sohani rivojlantirishning dolzarbligi ham shundadir. Turizm sohasining serdaromad, shuning bilan birgalikda mashaqqati kamroq faoliyat turi ekanligini e’tirof etib, mamlakatimizda mazkur sohani rivojlantirish, takomillashtirish yuzasidan tinimsiz izlanishlarni olib borish maqsadga muvofiq sanaladi.

Navoiy viloyati O‘zbekistonning markaziy qismida joylashgan. Viloyatning shimoli-g‘arbiy qismi Qizilqum platosi bilan chegaradosh, sharqda esa go‘zal Nurota tog‘lari bilan o‘ralagan.Viloyatning janubiy tomoni Zarafshon daryosi suvlari bilan yuviladi. Navoiy viloyati O‘zbekistondagi eng yosh viloyatlardan hisoblanadi. Uning ma’muriy markazi – Navoiy shahri 1958 yilda tashkil etilgan. Shaharni qurish uchun mazkur joy tasodifan tanlanmagan. Viloyat o‘zbek shoiri, faylasufi va davlat arbobi Alisher Navoiy sharafiga nomlangan. Shoir o‘z asarlarida ishqning sadoqati, do‘stlik, birodarlik, kamtarlik, rostgo‘ylik, vijdonlilik, ma’rifatga sadoqat haqida kuylab o‘tgan.

Chashma ziyoratgohi

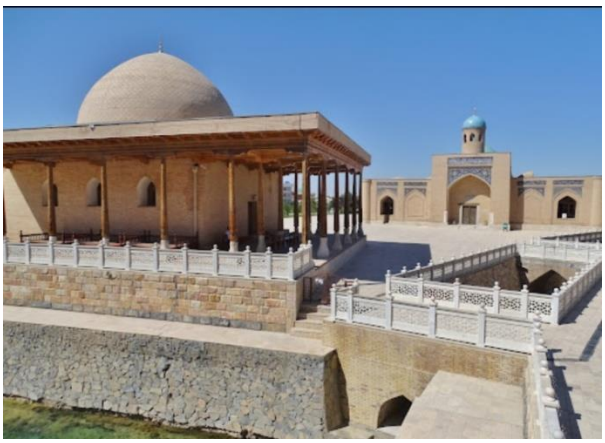

Bu yerda tog‘-kon va metallurgiya sanoati jadal rivojlanib kelayotgan hududdir. Viloyat qadimiy tarixga ega. Navoiy viloyat turizm sohasida katta imkoniyatlarga ega bo‘lgan viloyatdir. Sarmishsoy darasida qimmatbaho arxeologik topilmalar, Nurota tizmasining janubiy yonbag‘iridagi g‘orlarda esa qadimiy odamlarga tegishli rasmlar topilgan. Mintaqadagi eng go‘zal joylardan biri bu – Aydarko‘l ko‘lidir. Qadim zamonlarda katta ahamiyatga ega bo‘lgan savdo yo‘llari viloyat hududidan o‘tgan. Bu yerda Chashma diniy majmuasi, shuningdek, XI asrga tegishli bo‘lgan bir paytlar ulug‘vor qal’a – Raboti Malikning qoldiqlari joylashgan.

“Chashma” yoki **“Nur-buloq”** majmuasi-diniy majmua, O‘zbekistonning Navoiy viloyati Nurota shahrida joylashgan ziyoratgoh. Majmua tarkibiga Chashma

bulog‘ining o‘zi kiradi. Nomi fors va tojik tillaridan so‘zma – so‘z “muqaddas manba” deb tarjima qilinadi. Bu O‘rta Osiyodagi suv havzalari orasidagi eng muhim ziyoratgoh bo‘lib, mintaqadagi musulmonlarning eng ko‘p ziyorat qilinadigan va muqaddas joylaridan biri hisoblanadi. Har yili majmuaga butun dunyodan minglab sayyohlar tashrif buyurishadi

Navoiy viloyati turizm sohasida katta imkoniyatlarga ega bo‘lgan viloyatdir. Bu viloyatda bir nechta an’anaviy obidalar, madaniy meroslar va tabiiy go‘zalliklar mavjud.

Navoiy viloyati turizm sohasida quyidagi potensiallarga ega:

1. Arxeologik obidalar: Viloyatda Buxoro shahridan keyin eng ko‘p qolgan qadimiy obidalarning biri Navoiy viloyatida joylashgan. Misol uchun, Nurota, Zarafshon va Qorako‘l shaharlari bu yerlardan ba’zilari. Viloyatda Amir Temur do‘stligi, Qoraqamish shahri va boshqa tarixiy shaharlar mavjud. Bu ob'yektlar turistlar uchun maqsadli sayohat imkoniyatlari yaratadi.

2. Tabiiy resurslar: Navoiy viloyati boyliklari, tuz qurolari va qattiq yog‘lar bilan bog‘liq unikal tabiat boyliklari bilan mashhurdir. Bu boyliklarda turistlar trekking, daovat-skiing, suv sportlari va safari turlariga qatnashishlari mumkin. Navoiy viloyati oraliq qismda joylashganligi sababli, bu yerda dasht va tog‘lar, daryolar va ko‘llar keng tarqalgan. Misol uchun, Aydarko‘l ko‘lidan hammasi turistlarning diqqatini jalb qiladi.

3. San’at va madaniyat: Viloyatda zamonaviy san’at korxonalariga ham yoki tarixiy obidalarga ham sayohat qilish imkoniyati mavjud. Navoiy viloyati ichida zargarlik, seramika va boshqa milliy san’at turlari o‘rganiladi. Bu texnologiyalar ustida turlar tashkil etish viloyatda turizmning rivojlanishiga imkon beradi.

4. Sog‘liqni saqlash turizmi: Navoiyda fiziologik xususiyatlari ta’sir etuvchi tabiat manzaralari borligi uchun sog‘liqni saqlash turizmi rivojlanishi mumkin.

Bu potensiallardan foydalanib Navoiy viloyati turizm sohasini rivojlantirish uchun investitsiyalarni jalb etish, infrastrukturani rivojlantirish, xodimlarni tayyorlash va marketing strategiyalarini amalga oshirish zarur bo‘ladi.

Investitsiyalar va proyektlar Navoiy viloyati uchun quyidagi afzalliklarni keltirib chiqarishi mumkin:

-Turizm infrastrukturasini rivojlantirish: Mehmonxonalarni rivojlantirish, transportni mustahkamlash va turistlar uchun yengilikni ta’minlash.

-Turizmga yo‘naltirilgan xizmatlar: Reklama agentliklari, restoranlar, sanoatchilik do‘konlari va suv sporti markazlari kabi xizmat ko‘rinishlarini rivojlantirish.

- Turist oson kirishi: Viza muammoalari darajasini pasaytirish va turistlarga oson ro‘yhatdan o‘tkazish.

Bu afzalliklar investitsiyalar uchun ko‘plab imkoniyatlarni yaratadi va Navoiy viloyati turizm potensialini rivojlantirishi mumkin.

Hozirgi vaqtda nafaqat mamlakatimizda, balki butun dunyo bo‘yicha turizm sohasining katta mehnat sarfini talab etmaydigan, ammo serdaromad soha hisoblanadi. Mazkur soha o‘ziga yarasha madaniyatni, etika, estetikani talab qilgan holda birmuncha jozibadorlikning tarafdori sanaladi. Turizm sohasining iqtisodiy

jihatidan tashqari uning ham ijtimoiy ham ma’naviy jihatlarini alohida ta’kidlab o‘tish darkor. Ya’ni iqtisodiy jihatdan mehnatning 1 so‘miga to‘g‘ri keladigan ko‘p mehnat sarfi talab etadigan ba’zi, masalan qurilish tarmog‘i kabilarga nisbatan kam mehnat evaziga daromad topish imkoniyati mavjud. Ijtimoiy jihatdan esa mazkur sohada faoliyat yurituvchi xizmat ko‘rsatish xodimlari bir vaqtning o‘zida sayyohlarga xizmat ko‘rsatish bilan birgalikda mazkur soha mahsulotidan o‘zlari ham bahramand bo‘lishadi, bu esa o‘z navbatida inson umrining uzayishiga sabab bo‘ladi. Ma’naviy jihatdan turizm sohasini rivojlantirish orqali ajdodlarimizdan meros bo‘lgan milliy qadriyatlarimiz timsoli sanalgan me’moriy yodgorliklarimizni, bahavo tabiatimizni butun dunyoga ko‘z-ko‘z qilish yo‘li bilan mamlakatimizni dunyo xaritasidagi o‘rnini mustahkamlash, butun dunyoga tanitish imkoniyati yuzaga keladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Tuxliev I.S. Turizm asoslari: Uslubiy qo‘llanma – Samarkand: SamISI, 2008
2. https://uz.m.wikipedia.org/wiki/Chashma_majmuasi
3. https://uzbekistan.travel/uz/r/navoiy-viloyati/

NAVOIY VILOYATIDA MEHMONXONALAR FAOLIYATI VA TASNIFI

Allaberganova G. - SamISI talabasi,
Tursunova G.R. – SamISI, «Turizm» kafedrasi dotsenti v.b

Аннотация: *В данной статье представлены статистические сведения о деятельности, услугах, типах гостиниц и их расположении по регионам гостиниц Навоийской области, а также предложения по строительству этногостиниц, которые считаются одним из новых типов гостиниц в Навоийской области. регион, даны.*

Ключевые слова: *отель, этнический отель, статистика, кемпинг, зона, рестораны, семейные гостевые дома.*

Abstract: *In this article, statistical information about the activity, services, types of hotels and their location by region of hotels in Navoi region, as well as suggestions for building ethno-hotels, which are considered one of the new types of hotels in the region, are given.*

Keywords: *hotel, ethnic hotel, statistics, camping, zone, restaurants, family guest houses.*

Navoiy viloyati - O‘zbekiston Respublikasi tarkibidagi viloyat. 1982 - yil 20-aprelda Buxoro va qisman Samarqand viloyatlari hududlaridan tashkil etilgan. 1988-yilda ma’muriy birlik sifatida tugatilib, 1992 - yil boshida qayta tiklandi. Maydoni 111,0 ming km² ni tashkil etadi.

Geografik o‘rniga ko‘ra, Navoiy viloyati O‘zbekiston Respublikasi hududining o‘rta qismida joylashgan bo‘lib, Qizilqum, sahrosining kattagina qismini egallaydi. Maydoni jihatdan bu viloyat eng katta viloyat hisoblanadi. Navoiy viloyati g‘arbda Qoraqalpog‘iston, shimolda Qozog‘iston, sharqda Jizzax, janubda Qashqadaryo va Buxoro viloyatlari bilan chegaralanadi. 2023 - yilning 1-aprel holatiga Navoiy viloyatining doimiy aholisi soni 1 060,6 ming kishini tashkil etgan. Shundan, shahar aholisi – 519,7 ming kishi, qishloq aholisi – 540,9 ming kishini tashkil etadi.

МУНДАРИЖА

1-SHO‘BA. TURIZM SOHASINI MILLIY IQTISODIYOTNING MUHIM DRAYVERI SIFATIDA RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY-METODOLOGIK MASALALARI	
Тухлиев И.С. Туризм соҳасини янги Ўзбекистон иқтисодиётнинг кучли драйверига айлантириш йўналишлари.....	5
Навруз-Зода Б.Н. Бухорони сайёҳатлар чорраҳасига айлантиришнинг устувор йўналишлари.....	10
Шарафуллина Р.Р., Камалов И. И. Роль туристической отрасли в экономике республики Башкортостан	14
Эвиева Б.Э., Самаева Е.В., Эрдниева Э.В. Фестиваль как форма привлечения туристов.....	18
Egamberdiyev A., Yo‘ldoshev J.O., Jo‘rayev D.S. Turizm va turistik faoliyatni kartografik asarlar bilan ta’minlash.....	24
Tashtayeva S.K., Yusupov M.M. Surxondaryo viloyati tarixiy turistik resurslari va ulardan foydalanish masalalari.....	28
Адилова К.А. Перспективы развития туризма в Туркестане.....	32
Цатхланова Т.Т., Батырева Д.Б., Хартылова Д.Б. Анализ развития туристской отрасли республики Калмыкия.....	37
Мусаева Ш.А., Усмонова Д.И. Ишбилармонлик туризмининг ташкилий-иқтисодий механизмини такомилаштириш йўллари.....	43
Хартылова Д.Б., Мухараева А.О., Докрунов К.О. Развитие туризма в Юстинском районе Республики Калмыкия.....	48
Морева С.Н., Мачалкин С.Е. Актуальные проблемы и тенденции в гостиничном хозяйстве.....	53
Saloxitdinova S.S., Nosirov Y. Madaniy meros obyektlari xaritaga olish mavzusi sifatida.....	57
Musayeva Sh.A. General directions of organizing marketing service activities in tourist enterprises.....	60
Амриддинова Р.С. Развитие водного туризма в Узбекистане.....	64
Ахмеджанова Ф.А. Туризм хизматларнинг сифати ва хавфсизлигини таъминлашда стандартлаштириш ва сертификатлаштиришнинг аҳамияти.....	67
Alijonov A.A., Xudoyberdiyeva H.H. Iqtisodiyotning barqaror o‘sishi hamda turizm sohasi va xizmatlarini yanada rivojlantirishda turizm obyektlarining ahamiyati va roli……	70
Маматкулова Ш.Ж. Инновацион ва рақамли иқтисодиёт шароитида меҳмонхона хизматларида маркетинг самарадорлигини ошириш йўллари.....	77
Зохидов Ф.Ф. Применение инноваций в сфере обслуживания туристов как фактор обеспечивающий устойчивое развитие внутреннего и международного туризма в Республике Узбекистан.....	80
Maxmudova A.P., Sayfutdinova S.A. Turizmni rivojlantirishda rekreatsion xizmatlarning o‘rni.....	84
Равшанов А.Д. Рақамли иқтисодиёт шароитида туризм соҳасини инновацион ривожлантириш йўллари.....	86
Ҳайитбоев Р. Ўзбекистоннинг чўлларида овчилик туризмини ташкил қилиш ва ривожлантиришни такомиллаштириш.....	89
Рўзимуродов С.М. Ўзбекистонда ёшлар туризмини ривожлантириш ёшлар фаоллигини таъминлашнинг муҳим омили.....	96
Суюнова К.Б. Туризм соҳасини амал қилишининг назарий асослари ва уни устун ривожлантириш концепциясининг ижтимоий-иқтисодий омиллари.....	98
Юсупов Б.Н. Ўзбекистоннинг туризм салоҳияти ва унинг ҳудудий	102

хусусиятлари.....	
Maxmudov S.X. Turizm salohiyati tushunchasi va uning mohiyati.....	107
Ahtamova M.E., Sharifova M. Ziyorat turizmi infratuzilmasini tashkil etish va boshqarish yo‘llari.....	110
Хашимов Ш. Миллий туризм ва Ўзбекистоннинг халқаро имиджи юксалишининг ижтимоий-фалсафий масалалари.....	112
Maxmudova A.P., Abraeva M. Hostel mehmonxonalarning SWOT tahlilini o‘tkazish asosida yangi xizmatlar assortimentini oshirish imkoniyatlarini aniqlash yo‘llari.....	117
Юсупов М. Ўзбекистонда миллий туризмнинг ривожланиши қонуниятли жараён сифатида	120
Мир -Джафарова А.Д. Важность анализа отзывов о гостинице.....	124
Каримов А.А. Туристик дестинацияларни ташкил этиш ва ривожлантиришнинг хорижий тажрибалари…….....	127
Mansurjonova Ch.T., Amriddinova R.S. Mamlakatimizda MICE turizmini rivojlantirish	132
Abrayeva M., Norkulova D.Z. Us experience in social tourism.....	134
Azamatova N., Amriddinova R. Some possible problems of ecotourism and impact of tourism toward environment.....	136
Ахтамова М.Э., Насимова Р.Н. Особенности и тенденции развития гостиничного бизнеса в Республике Узбекистан.....	139
Qilichova O.Z., Amriddinova R.S. Samarqand viloyatida etnik turizmni rivojlantirish salohiyati.....	142
Талибова А.Ю. Основные аспекты оценки работы гид-экскурсоводов.....	145
Мир-Джафарова А.Д. Программа лояльности гостиницы.....	153
Usmanova N. The importance of advertising a national tourist product.....	156
Suyunova K.B., Ulmasov J.J., Lutfullayev Yu.A. Political directions of improving the regulatory framework for the development of tourism…….....	159
Мир-Джафарова А.Ж. Влияние сезонности на развитие гостиничного бизнеса……..	163
Шукуров Т.И. Туристлар овқатланишини ташкил этишда замонавий сервис хизматларидан фойдаланишнинг корхона самарадорлигига таъсири…….	164
Жумабаева Д.Т. Ҳудудларда агротуризм фаолиятини ташкил этиш қишлоқ иқтисодиётини диверсификация қилиш омили сифатида…….	169
Ro‘ziyev B.A. Safari turizmni rivojlantirishning nazariy masalalari……..	173
Mardonova D.Sh. Theoretical and methodological issues of development of the tourism industry as an important driver of the national economy……	177
Jabborova Z. Turizm sohasining ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishdagi o‘rni va ahamiyati …..	182
Usmanova N.M., Gulomov R., Ulugova M. Buxoro viloyatida ziyorat turzmini rivojlantirish istiqbollari……..	185
Abdurasulov Sh.E., Hayitova Z.N. Rational use of historical, cultural and spiritual heritage in further development of tourism in Kashkadarya region…….	189
Ўроқова М.Ў. Самарқанд вилоятида инклюзив туризмни ривожлантириш омиллари…….	191
2-SHO‘BA. O‘ZBEKISTONDA ICHKI VA KIRUVCHI TURIZMNI BARQAROR RIVOJLANTIRISH SUR’ATLARI VA KADRLAR TAYYORLASH SIYOSATI	
Эштаев А.А. Ўзбекистонда туризм соҳасини ривожлантиришда рақобатбардош кадрлар тайёрлаш истиқболлари……..	197
Эргашев Р.Х. Зиёрат туризмнинг миллий иқтисодиётни ривожлантиришдаги ролини ошириш йўллари……	201
Ходжаев Э.Н., Урунова М.Г. Необходимость формирования эффективных мер развития туризма……..	204
Абдикаримова М.Н., Имангулова Т.В., Губаренко А.В. Применения целей	208

устойчивого развития в образовательном процессе.....	
Махмудов С.Х. Гид таржимонлар тайёрлаш тизимини такомиллаштириш – самарқанд вилояти туристик салоҳиятидан фойдаланиш самарадорлигини оширишнинг муҳим йўналиши сифатида……....	213
Тошев П.Й. «Жайрон» питомниги экотуристларни кутмоқда…….	218
Амриддинова Р.С. Лоукостеры: недорогие воздушные перевозки……	222
Махмудов С.Х. Turizm salohiyatini oshirishdagi mavjud muammolar tasnifi……..	225
Халимова Ф.Н. Ўзбекистон туризмини барқарор ривожланишида кадрлар тайёрлаш сиёсати……..	229
Махмудов С.Х. Тарихий-маданий туризмнинг ижтимоий-иқтисодий мазмуни ва уни ривожлантириш зарурияти…….....	232
Raimova M.D., Maxatova N.I. Turizm sohasida kadrlarni tayyorlash tizimini yanada takomillashtirishning asosiy yo‘nalishlari……..	236
Umarov T.O. The main directions of increasing qualified personnel within the regional tourism of an educational cluster…….	243
Махмудов С.Х. Тарихий - маданий туризм ва унинг салоҳиятидан фойдаланиш самарадорлигини аниқлашнинг баъзи муаммо ва ечимлари…….	247
Xamitov M.X., Babamuradova T.I. Mehmonxona xo‘jaligida servis faoliyatini rivojlantirishga ta’sir etuvchi omillar tahlili……	250
Asadova A.O., Norkulova D.Z. Yoshlarni turizmga jalb etishda nostalgik turizmning ahamiyati…….	253
Уринова Н.У. Ўзбекистоннинг экотуризм-рекреация ресурсларида аҳолининг дам олиши хизматларини ташкил қилиш ……..	256
Soliyeva M.B., Amriddinova R.S. Turizm sohasini rivojlantirishda malakali kadrlar tayyorlashning ahamiyati…….	261
Sunnatova Y.M., Norqulova D.Z. O‘zbekistonda sotsial turizm xizmatlarini taqdim etishda tizimli yondashuvning o‘rni……	262
Жабборова З. Туризм соҳасининг мамлакат ижтимоий - иқтисодий ривожланишидаги ўрни ва аҳамияти……..	265
Sayfutdinova S.A., Norqulova D.Z. O‘zbekistonda sotsial turizm va uni moliyalashtiruvchi manbalar…….....	268
Inatov Sh.M., Norqulova D.Z. O‘zbekistonda sotsial turizm xizmatlarini takomillashtirish……..	271
Rakhmonov Sh.Sh. Factors influencing the sustainable development of domestic tourism……	274
Усманова Н.М., Санжаров М, Маджидова Ж. Гастрономический туризм……	278
Усманова Н.М., Халиков Т., Абдуллаев Ж. Темпы устойчивого развития туризма и политика подготовки кадров в Узбекистане……..	281
Аслиддинова М.О., Амриддинова Р.С. Перспективы развития инклюзивного туризма…...	284
Rahimova M.J. UNWTO bosh assambleyasining 25-sessiyasi-Samarqand shahrida……..	286
Oydinova F.Z., Norqulova D.Z. Turizm sohasida iqtisodiy daromadlarning o‘rni va ahamiyati……..	289
Tadjimurodova Sh.B., Tursunova G.R. Surxondaryo viloyatining turistik resurslari…….	293
Sayfutdinova M. O‘zbekistonda ichki va kiruvchi turizmni barqaror rivojlantirish suratlari va kadrlar tayyorlash siyosati ……..	297
3-SHO‘BA. YANGI O‘ZBEKISTONDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI QO‘LLASH ORQALI TURIZM XIZMATLARINING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH	
Цатхланова Т.Т., Колос Л.Н. Проект виртуальной экскурсии «известные памятники и скульптуры» в городе ялта.....	301

Шадиева Г.М. Рақамли иқтисодиёт шароитида Самарқанд вилоятида туризм соҳасида тадбиркорликни ташкил қилиш йўллари……	309
Мирзаев К.Дж., Ахтамова М.Э. Роль цифровых технологий в повышении конкурентоспособности туристических услуг в новом Узбекистане……	313
Эгамбердиев А., Салохитдинова С.С. Туристик харита ва атласларни яратиш давр тақозоси……..	316
Абдухамидов С.А. Туризм соҳасини ривожлантиришда виртуал туризм имкониятларини ошириш йўллари…….....	319
Jomonqulova F.E. Innovasion texnologiyalardan foydalanish taraqqiyotining turizm sohasidagi muhim omili.....	322
Bekanov K.K., Jo‘raev D.S. Turistik web-xaritalarini yaratish masalalari……	325
Jomonqulova F.E. Dasturiy tizimlar va blokcheynlarning o‘zaro aloqasi…….	330
Xolmamatov D.H. Turmahsulotlarni targ‘ib qilishda reklama va PRning o‘rni…….	334
Kabilova N.Sh. Importance of digitalization in tourism and hospitality industry…….	336
Ахтамова М.Э., Истамбаев С.И. Инновационное развитие социально-экономической системы сферы туризма в республике Узбекистан…….	340
Сирлибоев В.Х. Зарафшон водийсида халқаро туризмни ривожлантиришда маркетинг тадқиқотлари……	343
Махмудова А.П., Жабборова Н. Turizm sohasini rivojlantirishda yangi texnologiyalarning ahamiyati va ularni tashkil etishning muhim tarmoqlari……..	349
Artikova Sh.I., Xamidova N. Raqamli iqtisodiyotning turizmni rivojlanishidagi o‘rni.....	352
Abduvaliyev A.A., Xo‘jaqulov N.T., Xalilov F.Sh., Otamurodov A.J. Turizm xizmatlarining raqobatbardoshligini oshirishda mobil innovatsion texnologiyalaridan samarali foydalanish yo‘llari……..	357
Xamitov M.X. Mehmonxona xo‘jaligida raqamli servislarni rivojlantirishning o‘ziga xos xususiyatlari…….	361
Husanov U.B. Role of digital technologies in the field of tourism…….	365
Ахтамова М.Э., Очилов А. Актуальные вопросы инновационного развития сферы туризма в республике Узбекистан……..	368
Murodillayev B., Amriddinova R.S. Turizmni rivojlantirishda erkin turistik zonalarning ahamiyati……..	370
Karimov A.Yo., Artikova Sh.I. Italiya davlatida turizm rivojlanishining o‘ziga xos xususiyatlari……	373
Носирова У.М. Инновационный туризм: повышение конкурентоспособности за счет цифровизации сферы туризма…….	376
Bozarov E.B. Raqamli axborot tizimlari va texnologiyalari orqali mintaqa ziyoratgoh va qadamjolarni rivojlantirishning ijtimoiy-iqtisodiy mohiyati……..	380
Isomiddinov Sh.S. Joylashtirish vositalarida turistlarni ro‘yxatdan o‘tkazish xizmatining xususiyatlari……	383
4-SHO‘BA. NAVOIY VILOYATIDA TURIZM SOHASINI YANADA RIVOJLANTIRISHDA TARIXIY, MADANIY VA MA’NAVIY MEROSIDAN OQILONA FOYDALANISH	
Тухлиев И.С., Махмудова А.П. Навоий вилоятида геотуризмни ривожлантиришнинг геопаркларини шакллантириш хусусиятлари…….	386
Абдухамидов С.А. Навоий вилоятида туризм соҳасини ривожлантиришнинг зарурий ижтимоий-иқтисодий жиҳатлари ……	390
Usmonov M.R., Xaydarov S.A. Navoiy viloyatining turizm imkoniyatlari…….	395
Ibraimova A.A., Kadirova I.R. Navoiy viloyati moddiy madaniy meros obyektlarini xaritaga olishning ayrim jihatlari……	399
Миржалалов Н.Т., Юсупов Б.Н. Туризм, санатория курорт муассасалари ривожланишини картага олиш услубияти……..	403

Азизкулов А. Хатирчи Туманида зиёрат туризимни ривожлантириш истиқболлари	407
Махмудов С.Х. Тарихий-маданий туризм салоҳияти ва уни баҳолашнинг назарий асослари.....	409
Ҳайитбоев Р., **Абдухамидов С.А.** Пайғамбаримиз Муҳаммад алайҳиссалом яқинларининг навоий вилоятидаги зиёратгоҳлари ……	413
Махмудов С.Х. Туристик объектлардан фойдаланиш самарадорлигини оширишда давлат хусусий тадбиркорлик шериклигини ривожлантириш……..	419
Ҳайитбоев Р. Навоий вилоятида туризмни ривожлантиришнинг истиқболли йўналишлари.....	422
Махмудов С.Х. Тарихий-маданий туризм ва ундан навоий вилоятида фойдаланиш истиқболлари.....	429
Azizqulov A. Андигон – хатирчи туманидаги экотуризм объекти……	432
Ҳайитбоев Р., Амриддинова Р. Навоий вилоятида миллий маданий мерос бойликларидан туризмда фойдаланиш йўналишлари……	435
Maxmudova A.P., Xudoyberganova M. Navoiy viloyati Sentob qishlog‘i turizm obyekti sifatida……..	441
Oydinova F.Z., Norqulova D.Z. Navoiy viloyatining turizm obyektlarida gid tarjimonlar yetishmasligi.....	443
Soliyeva M.B., Azizqulov A. Zarmetan qishlog‘ida gastronomik turizm imkoniyatlari…..	446
Zoxidov F.F., Narinov M.B. Navoiy viloyati yo‘l infratuzilmasining takomillashtirilishi hududdagi turizm obyektlarining rivojlanishiga ta’siri……	447
Abdurasulov Sh.E., Jabborova N.S. Navoiy viloyatida xizmat ko‘rsatish sohasidagi muommolar va ularning yechimlari.....	450
Abdurasulov Sh.E., Saidqulova Sh. Sh. Navoiy viloyati turizmini rivojlantirishning kelajak istiqbollari……	453
Allaberganova G., Tursunova G.R. Navoiy viloyatida mehmonxonalar faoliyati va tasnifi	456
5-SHO‘BA. NAVOIY VILOYATIGA TASHRIF BUYURUVCHI TURISTLAR OQIMINI KO‘PAYTIRISHNING YANGI YO‘NALISHLARI	
Асланова Д.Х. Методика идентификации туристских кластеров: на примере навоийской области ……..	460
Алимова М.Т. Навоий вилоятида туристик кластерни шакллантириш концепцияси…	469
Абдухамидов С.А., Каримов А.А. Навоий вилояти ҳудуди бўйича экотуристик йўналишларни ташкил қилиш имкониятлари…….....	478
Амриддинова Р.С. Горячий тур или горящий тур…….	481
Зохидов Ф.Ф., Каримов Ж.С., Нарбаев Ж.А. Проблемы и рекомендации развития туризма в Навоинской области с учётом современных тенденций туризма в республики Узбекистан…….	483
Xujavev D. Navoiy viloyatining qadim obidalari va betakror tabiati bo‘ylab sayohat qiling…	488
Каримов А.А. Навоий вилояти ҳудудида экстремал туризм турларини ташкил этиш имкониятлари…….....	491
Anorboyeva R.B., Tursunova G.R. Navoiy viloyatida joylashgan tarixiy-madaniy turizm resurslaridan samarali foydalanish……...	496
Xudoyberganova M., Amriddinova R.S. To‘dako‘lda suv turizmini tashkil etish imkoniyatlari…….	500
Зохидов Ф.Ф., Валова К.М., Хамитов Н.Э. Проблемы развития туризма в Навоинской области и в частности городе Навои……	502
Tursunova G.R. Sarmishsoy - asrlardan darak beruvchi maskan……..	505
Zokhidov F.F., Shokhrux I.B., Kim Dj.V., Rustamov U.I. Problems of tourism development in Navoi region……	507
Asadova A.O. O‘zbekistonda nostalgik (qo‘msash) turizmni rivojlantirish imkoniyatlari	510

(Navoiy viloyati misolida)……	
Zoxidov F.F., Sharifboyev D. Xalqaro ahamiyatdagi yo‘l bo‘yi turistik joylashtirish vositalari faoliyatini rivojlantirish va ularning ijtimoiy iqtisodiy samaradorligini oshirish (Navoiy viloyati misolida).....	515
6-SHO‘BA. TURIZM SOHASINI RIVOJLANTIRISHDA IQTISODIYOTNING TURLI TARMOQ VA SOHALARIDAGI AYRIM MASALALAR	
Алимова М.Т., Абдусаидова Ш.Я. Ҳудудий туризм бозорининг инновацион ривожланиш йўналишлари……	519
Маматкулова Ш.Ж. Туризмда маркетинг фаолиятини такомиллаштириш йўллари.....	523
Мухитдинов Ш.Х. Минтақа туризмида хизмат кўрсатиш корхоналарининг бошқариш сегментини нисбий талаб-таклиф модели.....	526
Эргашев И.И. Хизмат кўрсатиш корхоналари инвестицион сиёсатини такомиллаштириш йўллари.....	531
Mamarasulov Z.E., Bolieva I. Mehmonlar uchun umumiy ovqatlanish korxonalarida ovqatlanish etiketi qoidalari.....	535
Mamarasulov Z.E., Bolieva I. Xorijiy mamlakatlar xalqining ovqatlanish etiket qoidalari bo‘yicha tavsiyalar.....	538
Tursunova G.R., Baltabayeva N.M. O‘zbekistonda etnografik turizmning nazariy jihatlari	541
Шукуров И.Х., Абдурайимов У., Шукуров Т.И. Овқатланиш корхоналарида хизмат кўрсатиш усулларини такомиллаштириш……	546
Холмирзаев Э.Б., Ниёзов З.Д. Перспективы развития банковского сектора в Узбекистане для иностранных туристов……..	549
Ходжаев Э.Н., Абдумажидов Ш. Молия бозорининг кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришда тутган ўрни…….	555
Зайналов Ж.Р. Семья и ее роль в воспитании молодежи……..	558
Комилова М., Собиров И.Х. Кўчмас мулкни бозор қийматида баҳолашнинг ўзига хос хусусиятлари.....	560
Собиров И.Х., **Абдухолиқов Ж.** Таққосланма ёндошувда ўхшаш объектлар қийматини аниқлашнинг амалий масалалари……..	567
Sobirov I.X., Axrorov A. Daromad va xarajatlarni byudjetlashtirish masalalari…….	570
Ergasheva N.R. Autsorsing xizmatlaridan maktabgacha ta’lim tashkilotlarida foydalanish mexanizmi…….	575
Собиров И.Х., **Эргашева И.** Банклар тизимида рақамли банкни ривожлантириш истиқболлари……	577
Xushvaqov A.B. Xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish asosida kambag‘allikni qisqartirish imkoniyatlari……..	580
Абдусаидова Ш.Я. Международная практика и национальный подход категорирования и классификации средств размещения.....	584
Омонов Ш.Б. Хизмат кўрсатиш соҳасида давлат-хусусий шериклиги ривожланишининг тамойиллари……	587
Nishonov J., **Raxmonova L.** Ipoteka kreditlari bilan ta’minlash samaradorligi oshirish……	590
Нормуродов У.Н., Абдуғаниев О.А. Самарқанд вилоятида чакана савдо товар айланмаси Кўрсаткичлари ўзгариш динамикасининг таҳлили……..	595
Oblaqulov R. Navoiy viloyatida turizmni rivojlantirish……	601
Maksumov Sh.T., Mirbabaev T.S. Роль искусственного интеллекта в сервисе гостиничной индустрии……..	605
Mamarasulov Z.E., Maksumov Sh.T. Взаимодействие с клиентами с помощью искусственного интеллекта в индустрии общественного питания……	607
Рахмонов А.И. Ўзбекистонда хизмат кўрсатиш соҳасининг ҳолати ва соҳани	610

ривожлантириш имкониятлари.....	
Рахмонов А.И. Ривожланган хорижий мамлакатларда хизмат кўрсатиш соҳасини ривожлантириш тажрибалари	616